

İNSAN KAYNAğINI GELİŞTİRME VAKFI

2023 YILI ÇALIŞMA RAPORU

İNSAN KAYNAĞINI GELİŞTİRME VAKFI

2023 YILI ÇALIŞMA RAPORU

İnsan Kaynağını Geliştirme Vakfı 2023 Yılı Özeti

Vakıf Müttevelli Heyeti ve Yönetim Kurulu Çalışmaları

2023 Yılı Etkinlikleri

- Geçici Koruma ve Uluslararası Koruma Altındaki Kişilerin Desteklenmesi Projesi
- Suriyeli Mültecilere Destek Merkezi
- İnsan Ticareti ile Mücadele Çalışmaları

Üyelikler

2023 Yılı Mali Tabloları

İNSAN KAYNAĞINI GELİŞTİRME VAKFI 2023 YILI ÖZETİ

1988 yılında kurulmuş olan İnsan Kaynağını Geliştirme Vakfı (İKGV) otuz yılı aşkın bir süredir Ülkemiz genelinde nüfus ve kalkınma alanında savunuculuk, eğitim ve hizmet sunumunu kapsayan ve özellikle kadın, genç ve çocukların yetkinleştirilmesini amaçlayan projeler yürütmektedir. Vakfımızın kuruluş yıllarından itibaren nüfusun önemli bir bileşeni olan göçmenler önemli bir konuma sahip olmuştur. Ülkemizin 2011 yılında Suriye'deki iç savaş nedeniyle başlayan sığınmacı akını nedeniyle dünyada en fazla mülteci barındıran ülke konumuna gelmesi Vakfımızın önceliklerini şekillendirmiş ve bu alandaki çalışmalarını öncelikli bir konuma yerleşmiştir. Bu bağlamda İKGV Ülkemiz genelinde bulunan 8 temsilciliği aracılığıyla mültecilere koruma ve destek sunmakta, sosyal uyum etkinlikleri düzenlemektedir. Vakfımızın temsilcilikleri aracılığıyla yürüttüğü çalışmalar üç başlık altında incelenebilir:

1. Geçici Koruma ve Uluslararası Koruma Altındaki Mültecilerin Desteklenmesi Projesi – İstanbul, Ankara, Eskişehir, Bilecik, Kütahya, Van ve Ağrı illerindeki geçici koruma ve uluslararası koruma altında bulunan kişilere yönelik hukuki, psiko-sosyal destek ve sosyal uyumun desteklenmesi çalışmaları
2. Suriyeli Mültecilere Destek Merkezi
3. İnsan ticareti ile mücadele çalışmaları - Savunuculuk, Önleme, Farkındalık Arttırma

Vakıf Mütevelli Heyeti ve Yönetim Kurulu Çalışmaları

Vakfımızın yıllık olağan Mütevelli Heyet Toplantısı 9 Mayıs 2023 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Toplantıda 2022 yılı faaliyet ve mali raporları müzakere edilmiş ve onaylanmış, Yönetim Kurulu üyeleri ve denetçiler ibra edilmiştir. 2023 yılı Mütevelli Heyet toplantısında tüzüğümüze uygun olarak üç yıllığına Yönetim Kurulu üyelikleri için seçim yapılmıştır. Yönetim Kurulu üyeliklerine asıl üye olarak Hasan Hasip Buldanlıoğlu, Ayşen Bulut, Demet Güral, Nuray Özgülner, Huriye Arıkan ve Mehmet Kaytaç seçilmişlerdir. Vakıf Yönetim Kurulu, 2023 yılı içinde çalışmalarını düzenli toplanarak sürdürmüştür. 2022 yılında düzenlenen Mütevelli Heyeti toplantısında iki yıllığına seçilmiş olan Vakıf Denetim Kurulu, çalışmalarını 2024 yılı Mütevelli Heyeti toplantısı seçiminde yenilenene kadar sürdürecektir.

Mütevelli Heyeti (alfabetik)

Rahime Akdoğan
Rukiye Akgün
Serpil Akıllıoğlu
Dr. Huriye Arıkan
M. Nuri Aslan
Dr. İmren Aykut
Tülay Bayındırlı
Dr. Alp Biricik
Hasan Hasip Buldanlıoğlu
Murat Buldanlıoğlu
Prof. Dr. Ayşen Bulut
Ayşe Kiraz Bulut
Dr. Alev Çağlar
Nurettin Çarmıklı
Dr. Muhtar Çokar
Yavuz Donat
Süeda Elif Tuba Dündar
Dr. Berna Eren
Işık Eyüboğlu
Nuray Fincancıoğlu
Dr. Türkiz Gökgöl
Dr. Demet Güral
Dr. Halit Kara
Tahsin Karan
Fatma Füsün Kayatürk
Prof. Dr. Mehmet Kaytaç
Prof. Dr. Yahya Laleli
Şener Macun
Dr. Hacer Nalbant
Elif Nimet Özer
Prof. Dr. Nuray Özgülnar
Mustafa Süzer
Turgut Tokuş
Ayşe Tunalıgil
Gülseven Güven Yaşer
Duygu Yıldırım
F. Behçet Yücel
Aslı Zaino

Onursal Başkanımız

Turgut Tokuş

Yönetim Kurulu (alfabetik)

Hasan Hasip Buldanlıoğlu (Başkan)
Prof. Dr. Ayşen Bulut (Başk. Yard.)
Demet Güral (Muhasip Üye)
Rahime Akdoğan
Dr. Huriye Arıkan
Prof. Dr. Nuray Özgülnar
Prof. Dr. Mehmet Kaytaç

Denetleme Kurulu (alfabetik)

Dr. Berna Eren
Işık Eyüboğlu
Şener Macun

Genel Müdür

Dr. Muhtar Çokar

Genel Müdür Yardımcısı

Süeda Elif Tuba Dündar

Anıları Bizlerle

İsmet Alver
Ateş Amiklioğlu
İnanç Ayas
H. Celalettin Başaran
Mehmet Batallı
Mithat Çoruh
M. Ersin Faralyalı
A. Şükrü İskefyeli
Olcaç Neyzi
Bilgin Özsün
Attila Taçoç
Sunday Üner

GEÇİCİ KORUMA VE ULUSLARARASI KORUMA ALTINDAKİ KİŞİLERİN DESTEKLENMESİ PROJESİ

Ülkemize her yıl çalışmak, başka ülkelere göç etmek ya da sığınmak amacıyla çok sayıda insan geliyor ve bu insanların sayıları her geçen yıl artıyor. 2011 yılında başlayan Suriye'deki iç savaş sonucunda Türkiye, hali hazırda 3,6 milyonu Suriyeli olmak üzere 4 milyona yaklaşan mülteci nüfusu ile dünyanın en fazla mülteci barındıran ülkesi konumunda. Suriye dışından çeşitli yollardan ve ülkelerden Türkiye'ye gelen mültecilerin sayısı ise yaklaşık 400 bin. Suriyeli mültecilerin 60 bin kadarı geçici barınma merkezlerinde yaşıyor (Göç İdaresi Başkanlığı, 08.02.2024). Diğer büyük bölüm nüfus ise başta İstanbul ve Güney Doğu illerimiz olmak üzere neredeyse tüm illere dağılmış durumda.

Ülkelerinden dini, milliyeti, belirli bir toplumsal gruba üyeliği veya siyasi düşünceleri nedeniyle ayrılmak zorunda kalarak bir başka ülkeye sığınmış insanlar olarak tanımlanan mülteciler, Ülkemizde kayıtlı buldukları illerde ikamet etmek zorundalar. Türkiye iltica ile ilgili temel bir uluslararası sözleşme olan 1951 tarihli Cenevre sözleşmesini coğrafi sınırlama ile imzalamış olmasından dolayı sadece Avrupa Konseyine üye ülkelerinden gelen kişileri mülteci olarak kabul ediyor. Bu durumda mülteci statüsü verilen kişi sayısı ülkemizde çok sınırlı. Avrupa Konseyi ülkeleri dışından Türkiye'de sığınma talebinde bulunan ve bu talebi yapılan değerlendirme sonucunda haklı görülen kişiler, şartlı mülteci; ülkesinden ayrılmaya zorlanmış, acil ve geçici koruma bulmak amacıyla kitlesel olarak Türkiye'ye gelmiş olan Suriyeliler ise geçici koruma statüsünde yer alıyor. Şartlı mülteci ve geçici koruma statüsü verilmiş kişilerin en hassas durumda olanların Birleşmiş Milletlerin mültecilikle ilgili birimi olan Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (BMMYK) ve Göç İdaresi Başkanlığı'nın ortak çalışması dahilinde üçüncü ülkelere önerilmesi bekleniyor. Üçüncü ülkeye yerleştirmeye ilişkin nihai karar ise kabul ülkeleri tarafından veriliyor. Ne var ki her yıl üçüncü bir ülkeye yerleştirilen mülteci sayısı nadiren 20 bini geçmektedir.

Diğer yönden Türkiye, Avrupa ülkelerine gidebilmek ümidiyle harekete geçen insanlar için bir geçiş ülkesi konumundadır. Bu nedenle ülkemizde sığınma başvurusu yapmayıp bir fırsat bulduğunda belgesiz olarak Avrupa ülkelerine gitme fırsatı yakalamaya çalışan ve inanılmaz tehlikeleri göze alan çok fazla sayıda insanın olduğu da bilinmektedir.

İKGV, sığınma talebiyle ülkemize gelen kişilere 2002 yılından başlayarak yasal ve psikolojik danışmanlık vermeye başlayan ilk sivil toplum kuruluşudur. Bu pilot çalışmaların ardından 2003 yılında BMMYK'nın desteğiyle psikolojik destek hizmetleri İstanbul ve Ankara'da sürdürülecek şekilde genişletilmiş ve yaygınlaştırılmıştır. 2007'den itibaren sosyal danışmanlık hizmetleri mevcut programa dahil edilmiş olup, İstanbul ve Ankara illerinin yanı sıra Van, Ağrı, Bilecik, Kütahya ve Eskişehir illeri programa dahil edilmiştir. Program sosyal çalışmacılar, avukat, psikolog ve tercümanlar tarafından 7 ilde 8 proje ofisinde yürütülmektedir. Programın amacı sığınma talebiyle ülkemizde bulunan kişilere koruma ve sosyal destek sağlamak, içinde yaşadıkları topluma uyumlarını kolaylaştırmaktır. İstanbul'da bulunan iki ofisimizden birisi olan Esenler'deki "Çok Amaçlı Toplum Merkezimiz" yoğunluklu olarak Suriyeli mültecilere, diğer ofislerimiz ise mültecilerin tümüne hizmet sağlamaktadır. 2023 yılındaki mültecilere destek çalışmalarımıza BMMYK'nın yanı sıra, Avrupa Birliği Sivil Koruma ve İnsani Yardım Operasyonları Birimi (ECHO), Alman Uluslararası İşbirliği Kurumu – GIZ (Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit GmbH) ve Welthungerhilfe (WHH) finansal destek sağlamıştır.

Ülkemizi de etkisi altına alan Covid-19 salgını nedeniyle ofislerimizi son üç yıl içinde aralıklı olarak kapamak zorunda kalsak da ofislerimizi çalışanlarımızın da desteğiyle işlevsel halde tutmayı başardık. Salgının başladığı ve yoğunlaştığı dönemde çalışmalarımızı yürüttüğümüz illerde mobil takımlar oluşturarak telefon üzerinden koruma ve danışmanlık hizmetlerimizi yürüttük. 2022 yılının ortalarından itibaren salgının hız kesmesi üzerine ofislerimizi açtık, 2023 yılında tam kadro ve tam zamanlı olarak koruma hizmeti verdik. Bu çalışmalar kapsamında 2023 yılı içinde İstanbul-Beyoğlu, İstanbul-Esenler, Ankara, Eskişehir, Kütahya, Bilecik, Van ve Ağrı temsilciliklerimiz aracılığıyla toplam 39.297 mülteciye danışmanlık verilerek koruma ve sosyal hizmetlere ulaşmaları sağlanmış, 6.328 mülteciye mali yardım yapılmıştır. 2023 yılı Şubat ayında Güneydoğu illerindeki deprem felaketi mültecileri de derinden etkilemiş ve bölgedeki kişilerin diğer illere gitmesine izin verilmiştir. Depremzede 6.450 mülteciye temsilciliklerimiz aracılığıyla hukuki ve psiko-sosyal destek sunulmuş, temel ihtiyaçlara erişimlerinin desteklenmesi amacıyla 2.945 mülteciye mali yardım yapılmış; belediye, sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıfları, çeşitli destek hizmetleri sunan Birleşmiş Milletler birimleri ve sivil toplum örgütleriyle irtibat kurmaları sağlanmıştır.

Mültecilerin Uyumunu İçin Sosyal Etkinlikler

Vakfımız mültecilere koruma ve sosyal destek sağlamakla birlikte onların içinde yaşadıkları topluma uyumunu önemsemekte ve bu doğrultuda etkinlikler düzenlemektedir. Pandemi sırasında sosyal medya ortamına aktarılan uyum etkinlikleri salgının hafiflemesi ve normalleşmesiyle beraber 2023 yılında yeniden yüz yüze gerçekleştirilmeye başlamıştır. 2023 yılında, yararlanıcılarla yapılan etkinliklerin yanı sıra, alanda yeni sivil toplum kuruluşlarının (STK), yerel yönetim ve üniversitelerin çalışanlarına yönelik kapasite geliştirme eğitimleri Vakfımızın çalışmaları arasında yer almıştır.

Yıl boyunca sosyal uyum etkinliklerinin içeriklerinin belirlenmesi amacıyla farklı temalarda farklı yararlanıcı grup üyeleriyle odak grup görüşmeleri yapılmış, etkinlik temaları ve içerikleri birlikte belirlenmiştir. Mülteci gruplarının yanı sıra başta üniversiteler olmak üzere belediyeler ve sivil toplum kuruluşlarının iltica alanındaki destek kapasitelerinin geliştirilmesi amacıyla etkinlikler gerçekleştirilmiştir. Bu etkinliklerin temalarının ve içeriklerinin belirlenmesi benzer biçimde odak grup görüşmeleri ile sağlanmıştır. 2023 yılında gerçekleştirilen sosyal uyum etkinlikleri aşağıdaki başlıklar altında özetlenmiştir.

Çocuklara ve Gençlere Yönelik Çalışmalar

Eleştirel Düşünme Atölyesi

8-11 yaş aralığında katılımcılarla yürütülen bu atölyede eleştirel düşünce üzerinde durulmuştur. Atölye, çocuklara eleştirel düşünmeyi öğretmenin onların gelecekteki başarılarına ve refahlarına yapılan bir yatırım olduğu düşüncesinden yola çıkılarak planlanmış, çocukların modern dünyanın karmaşıklıklarıyla baş edebilen ve topluma olumlu katkıda bulunabilen daha yetenekli, bağımsız ve sorumlu bireyler olma konusunda güçlendirilmesi amaç edinilmiştir. Bu bağlamda çocuklarla birlikte kendi yaşlarına uygun olacak şekilde karar verme, kategorize etme ve felsefe soruları hakkında alıştırmalar yapılmıştır. 2023 yılında 5 kez düzenlenen atölye çalışmaları 58 katılımcı ile yürütülmüştür.

Kutu Oyunu Atölyesi

8-11 yaş aralığındaki katılımcılara yönelik bu atölyede, çocuklarla farklı kutu oyunları oynanmış, farklı kutu oyunları tasarımları tanıtılmıştır. Kutu oyunlarının genel

MUZE
gazhane

GÜNÜMÜZ GÜN

AYŞEĞÜL BULUT ATALAY
İRİS BİLEN
ŞENYİL ARMAN

10 KASIM 2023 | SAAT 14.00

ETKİNLİK ÖZETİSİZDİR

ENSTİTÜ İSTANBUL İSEK

İBB KÜLTÜR

özelliklerinden bahsedilmiş ve birlikte yeni bir oyun tasarımı yapılarak sosyal uyumun pekişmesi hedeflenmiştir. 2023 yılında 5 kez düzenlenen atölye çalışmaları 36 katılımcı ile yürütülmüştür.

Oyuncaklar ve Toplumsal Cinsiyet

5-7 yaş arası çocuklara yönelik bu atölyede, oyuncaklar üzerinden toplumsal cinsiyet konusu işlenmiştir. Atölye çalışmasına 23 çocuk katılmıştır.

23 Nisan Çocuk Şenliği

19 Nisan 2023 tarihinde Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün dünya çocuklarına armağan ettiği 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nı mülteci ve Türk çocuklar Anadolu Üniversitesi Türk Dünyası Bilim, Kültür ve Sanat Merkezi'nde beraber kutlamışlardır. Eskişehir İl Göç İdaresi Müdürlüğü öncülüğünde düzenlenen ve ana paydaşı olduğumuz II. Geleneksel Dünya Çocukları şenliğinde gün boyunca çocuklar için oyunlar, doğaçlama tiyatro, yüz boyama ve resim etkinlikleri yapılmıştır. Ayrıca 7 Afrika uyruklu mülteci çocuktan oluşan Afrika Çocuk Dans Grubumuz ilk gösterisini yaparak büyük beğeni toplamıştır.

Ebeveynlere Yönelik Yapılan Çalışmalar

Güvenli Annelik

Gebe, yeni doğum yapmış ya da küçük çocuğu olan kadınların davet edildiği bu çalışmada güvenli annelik, pozitif ebeveynlik gibi konulara değinilmiştir. Atölye çalışmalarına 4 oturumda 73 kadın katılmıştır.

Çocuk ve Gençlerde Cinsel Gelişim ve Cinsel Sağlık

Bebeklikten başlayarak, 19 yaşına kadar farklı evrelerde bebek, çocuk ve gençlerin cinsel gelişim ve davranışlarının anlatıldığı bu atölye çalışması Farsça ve Arapça olmak üzere 2 kere düzenlenmiş ve 19 katılımcı ile yürütülmüştür.

“En İyi Narkotik Polisi: ANNE” Projesi Bilgilendirme Semineri

Kütahya Emniyet Müdürlüğü Narkotik Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğü tarafından yürütülen “En İyi Narkotik Polisi: Anne” projesi ile ilgili kendileriyle kurulan işbirliği çerçevesinde Kütahya'da ikamet eden mültecilere uyuşturucu madde kullanımı ve bağımlılığını önleme konularında bilgilendirme ve bilinçlendirme etkinliği gerçekleştirilmiştir. Uyuşturucu maddeler ve etkileri, bağımlılığın belirtileri, bağımlılık konusunda destek alınabilecek kurumlar hakkında bilgi sunmayı amaçlayan seminere 6 İranlı ve 32 Afgan kadın olmak üzere toplam 38 kişi katılmıştır.

Üreme Sağlığı/Cinsel Sağlık ve Kadın Sağlığı Çalışmaları

Kendi kendine Meme Muayenesi ve Meme Kanseri Farkındalık Eğitimi

Atölye çalışmasında meme kanserinin erken teşhisi için yapılması gerekenler anlatılmış ve evde gözle-elle kendi kendine nasıl meme muayenesi yapılabileceği anlatılmıştır. Atölye çalışması İstanbul'da 5 kez düzenlenmiş ve 68 kadının katılımı sağlanmıştır. Meme kanseriyle ilgili yararlanıcıların bilgilendirilmesine yönelik iki benzer çalışma Van ve Bilecik illerinde Kanseri Erken Teşhis, Tarama ve Eğitim Merkezleri (KETEM) ile işbirliği yapılarak yapılmıştır. Bu eğitimler çerçevesinde 30 kadın bilgilendirilmiştir.

Cinsel Yolla Bulaşan Enfeksiyonlar Hakkında Bilgilendirme Atölyeleri

Kadınlara yönelik olarak düzenlenen ve cinsel yolla bulaşan enfeksiyonların tanıtıldığı, belirtilerinin ve korunma yollarının konuşulduğu bu etkinlikte kadınlara kondom

dağıtılmıştır. Atölye çalışmalarına 45 kadının katılımı sağlanmış ve 4 kez düzenlenmiştir.

Gebelikten Korunma

Katılımcılar ile gebelikten korunma yöntemleri, bu yöntemlerin etki yolları ve yöntemlerle ilgili doğru bilinen yanlışlar konuşulmuştur. Atölye çalışmaları 3 oturum olarak 36 kadın ile yürütülmüştür.

Kadınlara Yönelik Çalışmalar

Güç Çiçeği Atölyesi

Senenin en çok talep alan ve uygulanan bu etkinliğinde, katılımcılar ile bir çiçek şablonu yardımı ile toplumun bizleri nelere göre sınıflandırdığı ve ayrıştırdığı tartışılmış; güçlü ve zayıf yanlarımız saptanmıştır. Güç Çiçeği atölyesi İKGV ofislerinin yanı sıra Pera Müzesi, Gazhane Kültür Merkezi gibi mekanlarda gerçekleştirilmiştir. 7 oturum olarak düzenlenen atölye çalışmalarına 125 kadın katılmıştır.

Kadınlara Özel Türk Dili Konuşma Kulübü

Zeytinburnu Belediyesi Aile Kadın Destekleme ve Engelliler Merkezi (AKDEM) ile ortaklaşa yürütülen bu programda, bölgede yaşayan Afgan kadınların Türkçe konuşmasını teşvik edecek ve gündelik konuşma bilgilerini destekleyecek atölye çalışmaları yapılmıştır. Atölye çalışmaları 19 oturumda 172 katılımcı ile yürütülmüştür.

Kültür Mutfağı

İBB Kadın Evleri ile işbirliği yapılarak uygulanan atölye çalışmalarında farklı milliyetlerden gelen kadınlar, kendi kültürlerine ait yemekleri pişirip, hikayelerini anlatmış ve sosyal uyuma katkıda bulunmuşlardır. 62 katılımcı kadınla yürütülen atölyeler 3 oturum olarak düzenlenmiştir.

Kapasite Geliştirme ve Diğer Kurumlarla Ortak Çalışmalar

İstinye Üniversitesi Sosyoloji Bölümü – Sosyal Uyum Nedir ?

İstinye Üniversitesi ile işbirliği yapılarak düzenlenen bu çalışmada, Sosyoloji Bölümü öğrencileri ile göç perspektifinden sosyal uyumun ne olduğu ve sahadan gözlemler paylaşılmıştır. 4 oturum olarak düzenlenen atölye çalışmalarına 21 öğrenci katılmıştır.

Sivil Toplum Geliştirme Merkezi Derneği (STGM) Sivil Toplum Okulu (STOK) Eğitim Programı

Ülkemizde göç konusuna yaklaşım güvenlik odaklı olup bu yaklaşım çoğu ülkede göçmenlere yönelik ayrımcılık ve dışlama ile sonuçlanmaktadır. Güvenlik odaklı yaklaşım yerine uluslararası platformlarda “göç ve kalkınma” odaklı yaklaşımın savunuculuğu yapılmakta ve bu yaklaşımın göçmenler kadar ev sahibi ülkenin de yararına olduğu savunulmaktadır. Bu yaklaşımla uyumlu olarak 2022 yılında Sivil Toplum Geliştirme Merkezi Derneği ile birlikte yürütülmekte olan Sivil Toplum Geliştirme Merkezi Projesi kapsamında Vakfımız tarafından sivil toplum çalışanlarına yönelik online bir eğitim programı hazırlanmıştır. Eğitim programı STGM web sitesinden ulaşılabilir - STOK Eğitim Programı - <https://egitim.stgm.org.tr/?redirect=0>. Eğitimin yüz yüze versiyonu Temmuz ayında 3 günlük bir eğitim programı olarak 23 sivil toplum kuruluşu çalışanının katılımıyla uygulanmıştır. Programda “Göç ve Kalkınma” kavramı tanıtılmış, koruma ve sosyal uyum konularında STK çalışanlarına bilgi sağlanmıştır.

İBB Mahalle Evleri- Kapasite Geliştirme Eğitimleri

İBB Mahalle Evleri iş birliğinde İBB çalışanları için yapılan odak grup görüşmelerinde tespit edilen kapasite geliştirme gereksinimlerine yönelik sosyal uyum eğitimleri düzenlenmiştir. 2 oturum halinde düzenlenen atölye çalışmalarına 27 İBB çalışanı katılmıştır.

İBB İstanbul Vakfı – Enstitü İstanbul İSMEK– Günümüzün Kadın Çalışması

İBB İstanbul Vakfı ve Enstitü İstanbul İSMEK ile ortaklaşa düzenlenen bu çalışmada mülteci ve Türkiyeli kadınlar bir araya getirilerek gereksinimleri saptanmış ve kadın sağlığı, ön yargılarımız, kadın hakları gibi konularda katılımcılara bilgi sağlanmıştır. 5 oturum halinde düzenlenen atölye çalışmalarına 108 kadın katılmıştır.

Zeytinburnu Belediyesi AKDEM- Kapasite geliştirme çalışmaları

Zeytinburnu Belediyesi Aile Kadın Destekleme ve Engelliler Merkezi (AKDEM) ile iş birliği yapılarak meslek elemanlarının göç alanında gelişimini desteklemek amacıyla kapasite geliştirmeye yönelik bir eğitim programı hazırlanmıştır. İçeriği odak grup görüşmeleriyle belirlenen eğitim programı 4 oturum olarak 41 çalışana uygulanmıştır. Eğitimlerin 2024 Nisan sonuna kadar sürmesi beklenmektedir.

Mimar Sinan Üniversitesi – Sivil Toplum Örgütleri Seçmeli Dersi Seminerleri

Mimar Sinan Üniversitesi ile iş birliği yapılarak, üniversitede verilen Sivil Toplum Örgütleri seçmeli dersinde sosyal uyum konulu 2 seminer düzenlenmiştir. Genel olarak sosyal uyumun kapsamı, bu alanda yapılan çalışmalar hakkında bilgi sağlanan seminerler 2 oturum halinde ve 28 öğrencinin katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

Sivil Toplum Geliştirme Merkezi (STGM) Sivil Sesler Festivali

STGM'nin İzmir'de düzenlediği Sivil Sesler Festivali'ne katılım sağlanmış ve Vakfımız temsil edilmiştir. Festival alanında açılan sergide katılımcılara yayınlarımız ve çalışmalarımız hakkında bilgi verilmiş, ayrıca "Sosyal Uyum Nedir ve Neden Gereklidir?" konulu bir atölye çalışması yapılmıştır. 2 gün süren festival kapsamında düzenlenen atölye çalışmasına 25 kişi katılmış, 250'den fazla ziyaretçi standımızdan Vakfımız hakkında bilgi edinmiştir.

Bahçeşehir Üniversitesi "Harmony – Sosyal Uyum Buluşmaları"

Bahçeşehir Üniversitesi'nin düzenlediği "Harmony, Sosyal Uyum Buluşmaları" toplantıları kapsamında sosyal uyum atölyesi düzenlenmiş, 2 farklı bilgilendirme oturumunda farklı bölümlerde okuyan 50'den fazla öğrenciye hem sosyal uyum hem de Vakfımızın çalışmaları hakkında bilgi aktarımı yapılmıştır.

Özel Günlerde Gerçekleştirilmiş Sosyal Etkinlikler

Geçici Koruma ve Uluslararası Koruma Altındaki Kişilerin Desteklenmesi Projesi kapsamında mültecilere destek sunan tüm ofislerimizde 20 Haziran Dünya Mülteciler Günü, 23 Nisan Çocuk Şenliği, 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü, ve 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele günü ile başlayan ve 1 Aralık Dünya AIDS Gününü de içine alarak 10 Aralık İnsan Hakları Gününe kadar süren 16 günlük süre içinde gösteri, konser, toplantı, sergi ve konferans benzeri bir dizi özel etkinlik düzenlenmiştir. Bu etkinliklerin büyük bir bölümünün düzenlenmesi ve yürütülmesi aşamasında İKGV temsilcilikleri alanda birlikte çalıştığı Göç İdaresi İl Müdürlükleri, Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlükleri, belediyeler ve STK'lar ile işbirliği geliştirmiştir. Geliştirilen işbirlikleri sayesinde bilgilendirme çalışmaları ve etkinlikler daha fazla yararlanıcıya ulaştırılmış hem de uzman kuruluşların desteği alınarak çalışmaların etkililiği arttırılmıştır.

SURİYELİ MÜLTECİLERE DESTEK - ESENLER ÇOK AMAÇLI DESTEK MERKEZİ

Vakfımızın 2002 yılında başlattığı sığınmacı ve mültecilere destek çalışmaları 2011 yılında Suriye’de başlayan iç savaş nedeniyle yeni bir ivme kazanmıştır. İç savaş nedeniyle Ülkemize sığınan insanlar önce sınır kentlerine yerleştirilmiş, sonrasında diğer illere gitmelerine izin verilmiştir. İstanbul bu iller arasında en fazla geçici koruma statüsünde mülteci barındıran il konumundadır. İstanbul’daki Suriyeli mülteci sayısındaki artış nedeniyle 2014 yılında ikinci bir destek ofisinin açılması gerekli görülmüş ve Esenler’de sadece geçici sığınmacı statüsündeki Suriyelilere hizmet sunan Esenler Çok Amaçlı Destek Merkezimiz açılmıştır. 2023 yılında merkezimiz aracılığıyla Suriyeli mültecilere koruma ve psiko-sosyal destek hizmetleri verilmiş, sosyal uyumlarını destekleyen çalışmalar yapılmıştır. Suriye krizinin etkileri devam ederken 2023 yılında Kahramanmaraş ve çevre illerinde yaşanan depremin sonucunda bu illerde yaşayan Suriyelilerin bir bölümünün diğer illere gitmesine izin verilmiş ve Merkezimiz İstanbul’a gelen depremzedeleri de kapsayacak biçimde tüm çalışmalarını hız kesmeden devam ettirmiştir.

2023 yılında İKGV Esenler Çok Amaçlı Destek Merkezi yüz yüze, telefon ve çevrimiçi platformlar üzerinden (Whatsapp, Skype vb) İstanbul’da yaşayan veya deprem bölgesinden İstanbul’a geçici göç etmiş Suriyelilere hizmet vermiştir. Bu kapsamda Esenler’deki toplum merkezinde bireysel veya grup çalışmalarıyla 7.800 Suriyeli mülteciye çeşitli alanlarda (psiko-sosyal hukuki destek, sosyal uyum vb) 27.110 danışmanlık verilmiştir. 2023 yılında depremzede 778 aileye danışmanlık hizmeti, 385 aileye nakdi destek sağlanmıştır. Nakdi destek sağlanan ailelerin toplam nüfusu 1.800 kişidir.

Esenler Çok Amaçlı Destek Merkezi Suriyeli mültecilerin içinde yaşadıkları topluma uyum sağlamalarını ve ev sahibi toplumla olan ilişkilerini geliştirmek amacıyla sosyal uyum etkinlikleri düzenlenmiştir.

Sosyal uyum etkinlikleri merkezimizdeki 30 kişilik profesyonel ekibin yanı sıra, gönüllü destekçilerimiz tarafından yürütülmektedir. +60 Yaş Üzeri Kadın Dayanışma Programı +60 KADAP programı ve sağlık seminerleri Yarenlik Platformu Yönetim Kurulu üyesi Hemşire Hafize Gönenli Çokar ve Dr. Jale Sarıdoğan’ın destekleriyle geliştirilmiş ve uygulanmıştır. 30 yaş üstü kadınlara yönelik Meme Kanseri Taramaları, daha önceki yıllarda olduğu gibi Avrupa Donna (Avrupa Meme Kanseri Koalisyonu) ve Meme Vakfı Genel Koordinatörü Yüksek Hemşire Violet Aroyo ile iş birliği yapılarak gerçekleştirilmiştir.

2023 yılı içinde gerçekleştirilen etkinlikler aşağıdaki başlıklarda özetlenmiştir.

Sosyal Uyum Etkinlikleri

Hobi Saati Atölyeleri

Mülteci kadınların el becerilerini geliştirmek ve ev dışı sosyal hayatlarını desteklemek amacıyla düzenlenen atölyelere ortalama 20 kişi katılmıştır. Atölyelerde farklı yaş gruplarından kadınlara sulu boya, nakış, basit heykel yapımı gibi beceriler kazandırılmaya çalışılmış, ürünlerinin bazıları 20 Haziran mülteciler gününde Esenler’deki İBB Kültür Merkezi’nde sergilenmiştir. Suriyeli kadınlara yönelik farklı hobi kazanımları sağlamak amacıyla toplamda 50 hobi saati atölyesi düzenlenmiş, atölye çalışmalarına 994 Suriyeli kadın katılmıştır.

Çocuklara Yönelik Oyun ve Hobi Atölyeleri

Sosyal uyum amacıyla atölye çalışmaları için Merkeze gelen ebeveynlerin çocuklarına yönelik ebru kâğıt basımı, sulu boya resim ve grup oyunları gibi yöntemlerle bilişsel ve

el becerilerini geliştirmeyi amaçlayan 117 atölye düzenlenmiş, çalışmalara 2.004 çocuk katılmıştır.

Ritim Atölyeleri

Kadınlara yönelik düzenlenen 21 ritim atölyesinde katılımcıların temel bendir çalma bilgisi dışında, ritim ve nota bilgisini kullanma becerisi kazanmaları hedeflenmiştir. Bu çalışmaların sonucunda katılımcılar atölyede öğrendikleri şarkıları 20 Haziran Dünya Mülteciler Gününde kısa bir konserle sunma fırsatı bulmuşlardır.

Türkçe Konuşma Kulübü

Sosyal uyum çalışmaları kapsamında en çok ilgi gören Konuşma Kulübü'nün amacı Türkçesi kısıtlı 18 yaş üstü kadın ve erkek danışanların temel dilbilgisi ve konuşma pratiğini grup çalışmalarıyla geliştirmektir. Yedi hafta süren Kulüp atölyelerinde "hastanede doktor ziyareti", "market alışverişi" gibi temalar işlenmiş, 32 atölyeye 480 Suriyeli mülteci katılmıştır.

20 Haziran Dünya Mülteciler Günü Etkinliği

Dünya Mülteciler Günü sebebiyle, Esenler Adem Baştürk Kültür Merkezinde bir sergi düzenlenmiş, Suriyeli ve Türk kadınların atölyelerde ürettikleri ürünler sergilenmiştir. Sergide Kadın Ritim Grubunda bendir çalmayı öğrenen kadınlar bir konser düzenlemişlerdir. 130 kadın Dünya Mülteciler Günü etkinliğine katılmıştır.

8 Mart Dünya Kadınlar Günü Etkinliği

6 Şubat depremleri sonrası, 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü için yapılan etkinlikler kapsamında kadınların "beraber" iyi vakit geçirmesini hedefleyen hobi atölyelerinin yanı sıra, farkındalık artırıcı ve toplumsal cinsiyet eşitliğini tartışmayı amaçlayan atölyelerde kadınlar bir araya gelmişlerdir. Bu kapsamda düzenlenen farklı atölyelere 186 Suriyeli kadın katılmıştır.

İstanbul Gezileri

İstanbul'da ikamet eden Suriyeli mültecilerin ekonomik ve sosyal sebeplere bağlı olarak şehrin kültürel olarak önemli sayılan mekânlarına erişimleri oldukça sınırlıdır. Düzenlenen geziler İstanbul'un tarihi mekânlarını yakından tanımlarını ve sosyal uyumu teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Gezilere çoğunlukla kadınlar ve çocukları katılmaktadır. Bu kapsamda 2023 yılında 388 Suriyeli mülteci 11 geziye katılmıştır. Bahsi geçen geziler Pera Müzesi, Kedi müzesi, Emirgan Korusu, Miniatürk, İtfaiye Müzesi ve Boğaz Turu faaliyetleri olarak düzenlenmiştir.

Kadın Dayanışma Grubu (KADAP)

2015'ten beri uygulanan Program, Suriyeli kadınların toplumsal cinsiyete ve mülteci hallerine bağlı olarak yaşadıkları olumlu ve olumsuz deneyimlerini paylaşabilecekleri güvenli ortamlar yaratabilmeyi, güçlenme süreçlerini desteleyecek beceriler geliştirmeyi ve bu becerileri dayanışmayla pekiştirmeyi amaçlamaktadır. Program katılımcıların özgüven ve dayanıklılıklarının gelişmesine katkıda bulunmaktadır. 2023 yılı içerisinde 9 grup Kadın Dayanışma Grubu düzenlenmiştir. Toplamda 90 atölye düzenlenmiş olup, 1.105 Suriyeli kadın atölyelere katılmıştır.

KADAP Sosyal Uyum ve Birlikte Yaşam Programı

Program, farklı kültürlere mensup yerel ve mülteci kadınlar arasında barışçıl diyalog ve sosyal bağların güçlenmesi amacıyla uygulanmaktadır. Program, aynı zamanda kadınların günlük yaşamlarında kullanabilecekleri pratik bilgiler, toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadın dayanışması konularında güçlenmelerini hedeflemektedir. 2023 yılı içerisinde iki grupla sosyal uyum programı düzenlenmiştir. İki grupla 14 atölye yapılmış ve bu atölyelere 160 yerel ve Suriyeli kadın katılmıştır.

KADAP Programı Suriyeli Moderatörlere Yönelik Süpervizyon Buluşmaları

KADAP'ta kolaylaştırıcı olarak görev alan Suriyeli mülteci kadınlarla düzenli gerçekleştirilen süpervizyon toplantılarında kolaylaştırıcıların gereksinim ve beklentileri tartışılmıştır. 32 süpervizyon buluşmasına yirmiyi aşkın Suriyeli moderatör katılmıştır.

Mülteci Kadın “Koruma” Modülü

İki oturumdan oluşan “Koruma” programının amacı, Suriyeli mülteci kadınlara Türkiye'deki temel yasal haklarını aktarmak ve şiddete maruz kaldıklarında kullanabilecekleri resmi mekanizmalar konusunda bilgilendirmektir. Program 2017 yılından beri uygulanmakta olup 2023'te düzenlenen 31 atölyeye 575 kadın katılmıştır.

Sağlık Seminerleri

2015 yılından bugüne Koç Üniversitesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Dr. İlker Kayı yönetiminde, üniversitenin intörn hekimleri tarafından Esenler'de tercüman eşliğinde sağlık seminerleri verilmektedir. 2023'te düzenlenen 16 sağlık atölyesine 316 kişi katılmıştır. Bazı atölyeler katılımcıların “cinsiyetine has” düzenlenmiştir. Örneğin erkeklere yönelik prostat sağlığı ve kanseri semineri erkek katılımcılara yönelik düzenlenmiştir.

Hukuk Seminerleri

Suriyeli mültecilere Türkiye'deki hakları ve sorumlulukları hakkında bilgi sunmayı amaçlayan seminerler hukuk danışmanlarımız tarafından düzenlenmiş, 9 seminer çalışmasına 136 danışan katılmıştır. 2023'te değişen sosyo-ekonomik şartlara bağlı olarak özellikle kiracı hakları, kadınlar için medeni hakların yanı sıra, “zorunlu” veya “gönüllü” Suriye'ye geri gönderme sorunlarına yönelik konular hukuk seminerlerinde tartışılmıştır.

+60 Yaş Üzeri Kadın Dayanışma Programı (+60 KADAP)

60 yaş üzeri Suriyeli mülteciler ülkelerinde yaşadıkları savaş ve sonrası göç süreçlerinden en ağır etkilenen gruplardan biridir. Türkiye'ye geldikten sonra yaşadıkları sosyal ve kültürel zorlukların yanı sıra, ilerleyen yaşlarına bağlı psikolojik ve fiziksel sağlık sorunları yaşam kalitelerini olumsuz etkilemektedir. Bu sorunların ışığında programın amacı, 60 yaş ve üstü danışanların “ev dışında” kendi akranlarıyla bir araya gelmelerini sağlamak ve yeni sosyal bağlar kurarak kaliteli zaman geçirmelerini teşvik etmektir.

Altı haftadan oluşan programda “Hobi Atölyesi” gibi sosyalleşmeyi destekleyici etkinliklerin yanı sıra “Ev Kazaları”, “Hijyen ve Özbakım” ve “Evde Yapılabilecek Fizik Egzersizleri” gibi sağlığa yönelik atölye çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Düzenlenen 36 atölyeye 441 Suriyeli kadın mülteci katılmıştır.

Anne ve Çocuklara Yönelik “Kaliteli Zaman” Programı

2023'de ilk kez denenen programın amacı okul öncesi eğitim kurumlarına gidemeyen çocukların gelişimlerine “anneleri aracılığıyla” destek olmak; ebeveyn ve çocuk arasında sağlıklı bir iletişim kurulmasına katkıda bulunmak; annelerin deneyimlerini, sorunlarını ve çözüm önerilerini paylaşma olanağı yaratmak; çocukların ve annelerin toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda farkındalıklarını güçlendirmektir.

3- 6 yaş grubunda çocukları olan annelerin katılımını hedefleyen program yedi oturumdan oluşmaktadır. 2023 yılında “Çocuklara Cinselliği Anlatmak ve Beden Mahremiyeti”, “Toplumsal Cinsiyet ve Çocuk Eğitimi”, “Çocuklar için Ev Kazaları” gibi bilgilendirme oturumlarının yanı sıra, “Oyuncak Yapımı Atölyesi” gibi annelere yönelik

el becerisi geliştirmeyi hedefleyen buluşmalar gerçekleştirmiştir. Programa 363 kadın katılmıştır.

Psikologlarla Grup Danışmanlığı

Esenler merkezinde çalışan psikologların düzenlediği en az bir en çok üç oturumluk grup çalışmalarında Suriyeli mültecilerin yaşadığı ayrımcılık, akran zorbalığı, deprem sonrası yas süreci, aile içi iletişim, ergen çocuklarla ilişki kurmak gibi konular tartişılmıştır. 18 oturuma toplam 122 Suriyeli mülteci katılmıştır.

Sosyal Çalışmacılar Grup Danışmanlıkları

Merkezde görev alan sosyal çalışmacıların İstanbul'da yaşayan Suriyeli mültecilerin Türkiye'de sahip oldukları hak ve sorumlulukları ve sosyal, sağlık, eğitim, hizmetlere erişim konularında bilgilendirme yaptıkları toplam 41 atölyeye 821 danışan katılmıştır.

İNSAN TİCARETİ İLE MÜCADELE PROGRAMI

İnsan Kaynağını Geliştirme Vakfı, Türkiye'de görünür olmaya başladığı 2000'li yılların başında insan ticareti ile ilgilenmeye başlamış ve 2003 yılında insan ticareti ile mücadele alanında Türkiye'de program başlatan ilk sivil toplum kuruluşu olmuştur. İKGV programını, önce Emniyet Genel Müdürlüğü, Göç İdaresi Genel Müdürlüğü'nün 2014 yılında kurulmasından itibaren de yeni kurumla işbirliği içinde sürdürmüştür. İKGV, ulusal işbirlikleri kadar uluslararası işbirliğinin de önemine inanarak zaman içinde insan ticareti ile mücadele amacıyla kurulmuş uluslararası iletişim ağları ile güç birliğine gitmiştir. Bu çerçevede uluslararası ortak projelerde yer almış, toplantılara katılmış ve yayınlar yapmıştır.

İnsan Ticareti ile Mücadele Programı'nın faaliyetleri iki alanda sürdürölmüştür.

İnsan Ticareti Mağdurlarına Destek

İKGV, Türkiye'nin insan ticareti mağdurlarına hizmet veren ilk sığınmaevini 2004 yılında İstanbul'da açmış ve insan ticareti mağduru göçmen kadınları Türkiye'de kendilerine tanınan haklar ve olanaklar çerçevesinde desteklenmiştir. Destek programımız insan hakları / kadın hakları / mağdur hakları çerçevesinde sürdürölmüştür. 2004-2016 yılları arasında devlet birimleri tarafından tespit edilen 551 insan ticareti mağduru kadın (yanlarında 10 bebek/çocuk) İstanbul Sığınmaevi'nden yararlanmıştır. İKGV, 2016 yılı sonunda İstanbul Sığınmaevi'nin faaliyetlerini sonlandırmıştır.

Savunuculuk, Önleme, Farkındalık Artırma

Vakfın insan ticareti konusunda Savunuculuk, Önleme, Farkındalık Artırma çalışmaları giderek yoğunluğunu kaybetmekle beraber, Türkiye'de ve uluslararası arenada bu konuda bilgi ve birikim sahibi bir kuruluş olarak tanınmaya devam etmektedir.

2023 yılında, İKGV uzmanları hem Vakıf personeline hem de diğer STK'lara yönelik bilgilendirme faaliyetlerine devam etmişlerdir.

- GIZ CLIP II programı kapsamında yürüttüğümüz bir projenin altında iki insan ticareti farkındalığı eğitimi düzenlenmiştir.
- 10 Mayıs 2023 tarihinde yüz yüze yapılan bir günlük eğitim ile 3 STK'dan 17 kişiye ulaşılmıştır;
- 15 Aralık 2023 tarihinde çevrimiçi yapılan bir webinar ile 12 STK'dan 40 kişiye ulaşılmıştır.
- Avrupa Birliği tarafından desteklenen ve Kıbrıs İnsan Hakları Platformu tarafından uygulanan "İnsan Hakları Platformu Projesi" kapsamında Lefkoşe'de 23 Kasım

2023 tarihinde düzenlenen “İnsan Ticaretiyle Mücadele Eğitimi”ne uzman desteği verilmiştir.

ÜYELİKLER / DESTEK SAĞLANAN PLATFORMLAR

Vakfımızın üyesi bulunduğu başlıca uluslararası ve ulusal işbirliği ağları, platformlar ve akredite olduğu kuruluşlar aşağıda listelenmiştir.

- 1997'den beri Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu'nun (UNFPA) uluslararası ölçekte akredite olmuş icra kurumlarından birisidir.
- 2002'den itibaren Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal Konsey'de (ECOSOC) özel danışman STK statüsündedir.
- 2009 yılından itibaren ÇTCS Ağı/Çocuklara Yönelik Ticari Cinsel Sömürüyle Mücadele Ağı - Türkiye
- 2013 yılından itibaren GAATW/Kadın Ticareti ile Mücadele için Küresel İşbirliği Ağı üyesi
- Denge ve Denetleme Ağı, 2013
- Mültecilere Yardım Toplulukları Derneği üyesi – Türkiye Mülteci Konseyi, 2016
- La Strada International – NGO Platform Against Trafficking in Human Beings, 2019
- Cinsel Sağlık ve Üreme Sağlığı Hakları (CİSÜ) Platformu - 2020
- Localization Advocacy Group (LAG) / Yerelleşme Savunuculuk Grubu (YSG) - 2020